

W dniach 10-11 czerwca odbyła się w Pałacu Staszica konferencja pt. „Nowe badania nad pamięcią w Europie Wschodniej (Ukraina i Białoruś)”. Organizatorami konferencji (w ramach seminariów Międzyzakładowej Pracowni Pamięci Społecznej) były Centrum Zawansowanych Badań Humanistycznych i Społecznych (IFiS PAN, IS UW) oraz Europejska Sieć Pamięć i Solidarność.

Spotkanie otworzyli zastępca dyrektora IFiS PAN, prof. Paweł Sztabiński, oraz dziekan Wydziału Filozofii i Socjologii UW, prof. Krzysztof Koseła. Z merytorycznym wprowadzeniem do tematu wystąpiła dr Anna Wylegała (IFiS PAN). W trakcie dwudniowej konferencji odbyło się pięć sesji warsztatowych oraz jedna sesja z prezentacjami eksperckimi. Podczas sesji „eksperskiej” o swoich projektach opowiedzieli doświadczeni badacze zajmujący się problematyką pamięci w Europie Wschodniej – prof. Tomasz Stryjek z ISP PAN oraz dr Wiktoria Sereda z Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Franki. Każda z sesji warsztatowych składała się z dwóch prezentacji, komentarza zaproszonego eksperta oraz otwartej dyskusji. W trakcie pierwszej, o pamięci o „Obcych” w powojennej Europie doświadczonych przesiedleniami i ludobójstwem, mówiły Magdalena Zatorska (IAiEK UW) oraz Anna Abakunowa (Uniwersytet w Dniepropietrowsku), komentarz wygłosiła dr Wiktoria Sereda. Sesja druga dotyczyła pamięci o jednym z bardziej traumatycznych doświadczeń tej części Europy Wschodniej, która znalazła się w latach 20. w granicach Związku Radzieckiego – Wielkim Głodzie z lat 30. Perspektywę ukraińską przedstawiła Daria Mattingly z Uniwersytetu w Cambridge, białoruską – Iryna Kasztalian z Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego; referaty skomentował dr Robert Kuśnierz, badacz i znawca problemu z Akademii Pomorskiej w Słupsku. Wtorkowe obrady konferencji rozpoczęła sesja pt. „Kontrowersje wokół pamięci zbiorowej na Białorusi”, w trakcie której dr Olga Guszczewa (Białoruski Uniwersytet Państwowy) mówiła o przekazie pamięci w białoruskich rodzinach, zaś dr Aleksander Cymbał (Państwowy Uniwersytet Lingwistyczny w Mińsku) zaprezentował swoje badania dotyczące pamięci o 17 września 1939. Prezentacje skomentowała zajmująca się od wielu lat problematyką białoruską dr Katarzyna Waszczyńska (IEiAK UW). Sesja druga zajmowała się kwestią „wielka historii” w pamięci zbiorowej. Dr Iryna Skłokina (Charkowski Narodowy Uniwersytet im. Karazina) wygłosiła referat pt. „Public History of WWII in Civic Education in Post-Soviet Ukraine”, zaś Nadija Tracz z Narodowego Uniwersytetu „Akademia Kijowsko-Mohylańska” mówiła o figurze Czarnobyla w ukraińskiej literaturze. Koemtarze wygłosili dr hab. Piotr Kwiatkowski (SWPS) oraz dr Katarzyna Kotyńska (Uniwersytet Jagielloński). Seminarium zamknęła sesja poświęcona polityce historycznej i pamięci oficjalnej, w trakcie której dr Mārtiņš Kaprāns (Uniwersytet w Tartu) zaprezentował referat pt. „Fractured, but still different: Remembering the Soviet period in Ukraine, Moldova, and the Baltic States” (komentarz: dr Andrzej Szeptycki, Uniwersytet Warszawski), zaś Ołeksandra Hajdaj (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy) przedstawiła swój projekt dotyczący pamięci o okresie sowieckim wśród ukraińskich studentów (komentarz: dr Joanna Konieczna, Uniwersytet Warszawski).

Dr Anna Wylegała, dr Robert Wyżyński i Hanna Gospodarczyk rozmawiali o konferencji z Pawłem Sulikiem na antenie radia TOK FM: <http://audycje.tokfm.pl/audycja/114>.